

tigt at udsætte disse Foranstaltninger saa længe, og at det i det hele kunde ventes, at en saa langvarig Udsættelse vilde medføre, at disse Foranstaltninger vilde blive meget væsentlig dyrere end beregnet, den Gang man vedtog disse Foranstaltninger.

Jeg kan altsaa anbefale samtlige af Ministeren stillede Ændringsforslag til Vedtagelse her i Tinget.

Dette er, hvad jeg finder Anledning til at bemærke om den Betænkning, som Udvalget har afgivet. Jeg finder imidlertid Grund til at henstille til den højtærede Forsvarsminister at give Tinget Meddelelse om, hvorvidt der er sket nogen Henvendelse til ham fra Generalløjtnant Gørtz, forinden denne offentliggjorde sin Indsigelse imod de af et af Ministeriets Medlemmer fremkomne Udtalelser, og hvad der i saa Henseende maatte være foretaget af Ministeren. Det er min Overbevisning, at hvis Ministeren vil følge denne Henstilling, vil han imødekomme et almindeligt Ønske her i Tinget.

Formanden: Hvis Forsvarsministeren under Behandlingen af denne Sag finder Anledning til at give de Meddelelser, som Ordføreren nu henstillede til ham at give, vil der selvfølgelig blive givet Lejlighed dertil, men i øvrigt kan denne Sag ikke gøres til Genstand for almindelig Debat under Finanslovbehandlingen.

K. M. Klausen: Der har mellem den højtærede Minister og Finansudvalget været holdt et Samraad om en Kundgørelse for Hæren af 25. April 1908. Denne Kundgørelse har for det Punkts Vedkommende, Sagen her drejer sig om, følgende Ordlyd: „Skriftlige Henvendelser til Krigsministeriet fra civile Funktionærer og Haandværkere med flere ved Afdelinger og ved de under Ministeriet henhørende Virksomheder skulle af de paagældende afgives til den Myndighed, under hvilken de umiddelbart ere ansatte, og fremmes af denne ad Kommandovejen“. En stor Mængde civile Arbejdere og Funktionærer have følt sig i høj Grad besværede ved, at de, naar de ville henvende sig til Ministeren, skulle gaa ad Kommandovejen. De gøre nemlig gældende, at de ere ansatte under saa mange forskellige Forhold, at det er meget vanskeligt og næsten umuligt for dem at henvende sig gennem deres Forening. Vi maa huske paa, at det er Folk, der dels ere ansatte ved Hærens Fabriker, dels ved Usserød Klædefabrik, ved Frederiksværk og rundt omkring ved Fæst-

ningsværker, paa Kaserner og adskillige andre Steder. Disse Folk have nu dannet en Forening for at varetage deres fælles Interesser, men naar en saadan Forening under en Henvendelse til Ministeren gaar ad Kommandovejen, er det hændt, at vedkommende Chef har sagt til den: Det kan jeg ikke have med at gøre, fordi dette Andragende er underskrevet af Folk, der ikke henhøre under det, jeg har med at gøre. Funktionærerne have derfor ment, at de vilde være bedre tjente med at faa Lov til direkte at henvende sig til Ministeren. Og jeg kan heller ikke se, hvad der kan være til Hinder for, at dette skete, navnlig naar man ved, at indenfor Marinens Omraade er det tilladt Arbejderne at henvende sig direkte til Ministeren. For mange Arbejdere staar det saaledes, at denne Kundgørelse er kommen, fordi man vilde modarbejde den Forening, disse mange Arbejdere have dannet. Det er for øvrigt ligefrem blevet udtalt af Chefer overfor denne Forenings Bestyrelse, at det var Meningen med denne Kundgørelse at modarbejde Foreningen og muligvis faa den til at ophøre. Jeg vil derfor tillade mig at henstille til den højtærede Minister at tage denne Sag under Overvejelse og give disse Arbejdere Ret til direkte at henvende sig til Ministeren uden at skulle gaa den besværlige og lange Kommandovej.

Det vil af alle vides, at Socialdemokraterne de tidligere Aar have stillet en Række Ændringsforslag til de militære Budgetter, Ændringsforslag, som ere gaaede ud paa at nedsætte Beløbene meget betydeligt. Den Vej have vi ikke fulgt i Aar. Grunden hertil er, at de nye militære Love ere blevne vedtagne, hvorved Militærudgifterne ere blevne meget stærkt forøgede. Da man nu kun kan stille Forslag om Nedsættelse paa de saakaldte frie Bevillinger, vilde vi, selv om vi havde fulgt den Vej, langt fra være komne til en saadan Nedsættelse, at vi kunde føle os tilfredse med dem. Som sagt, det er af Hensyn til de vedtagne nye militære Love, at vi have maattet fravige den Vej, vi tidligere have gaaet. Derfor have vi i Aar tilladt os at foreslaa en Anmærkning, som er indsat i Betænkningen, og hvis Ordlyd jeg skal tillade mig her at anføre. Den lyder saaledes: „*Et Mindretal* (K. M. Klausen, Marott og L. Rasmussen) udtaler sin Tilslutning til de af Forsvarsministeren foreslaaede Nedsættelser af Udgifterne til Militærvæsenet. Da Mindretallet nu som tidligere maa anse de nuværende saavel